

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 22Csp/26/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2223201005
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrej Kolárik
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2024:2223201005.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dunajská Streda v konaní pred sudcom JUDr. Andrejom Kolárikom v právnej veci žalobcu: UBC 2020, k.s., sídlo: Tamaškovičova 2742/17, 917 01 Trnava, IČO: 53 151 135, správca úpadcu Silverside, a. s. v konkurze, IČO: 50 052 560, sídlo: Plynárska 7/B, 821 09 Bratislava, zast.: VIVID LEGAL, s. r. o., advokátska kancelária so sídlom: Plynárska 7/A, 821 09 Bratislava, IČO: 36 807 915, proti žalovanému: Q. T., nar.: XX. XX. XXXX, bydlisko: XXX XX C. J. (bez adresy), prechodný pobyt: E. XX/XX, XXX XX S. J., o zaplatenie 3 874,75 EUR s prísl., takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 2 067,31 EUR, a to do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Vo zvyšnej časti sa žaloba zamieta.

III. Žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručitou tunajšiemu súdu dňa 28. 03. 2023 domáhal zaplatenia sumy 3 874,75 EUR s príslušenstvom a zmluvnou pokutou vo výške 642,99 EUR. Žalobu odôvodnil tým, že je správcom konkurznej podstaty úpadcu - spoločnosti Silverside, a. s. v konkurze (ďalej len „úpadca“ alebo „veriteľ“), na majetok ktorej bol Uznesením Okresného súdu Bratislava I zo dňa 29.09.2022, sp. zn. 31K/25/2022, zverejneným v Obchodnom vestníku SR č. 187/2022 zo dňa 29. 09. 2022 pod číslom K056351, vyhlásený konkurz. Veriteľ na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere číslo (variabilný symbol) XXXXXXXXXX uzavretej dňa XX. XX. XXXX medzi veriteľom a žalovaným poskytol žalovanému spotrebiteľský úver vo výške 5 000,- EUR so zmluvným úrokom 18,33 % p.a.. Žalovaný sa zaviazal splácať úver prostredníctvom pravidelných mesačných splátok vo výške 127,86 EUR. Žalovaný sa dostal so splácaním úveru do omeškania. Žalobca upomienkou č. 1 z 31. 03. 2019 vyzval žalovaného na zaplatenie dlžnej mesačnej splátky Úveru, ako aj na náhradu nákladov za vystavenie upomienok v zmysle Sadzobníka poplatov žalobcu a súčasne upozornil žalovaného, že si žalobca uplatňuje zmluvnú pokutu a úrok z omeškania. Žalobca výzvou s názvom „Posledná výzva“ zo dňa 28. 04. 2019 vyzval žalovaného na zaplatenie dlžnej mesačnej splátky úveru a súčasne upozornil žalovaného, že (i) si žalobca od omeškania s úhradou príslušnej splátky uplatňuje zmluvné a zákonné nároky spojené s omeškaním, t.j. zmluvnú pokutu a úrok z omeškania, (ii) vymáhanie nárokov žalobcu môže byť odovzdané do mandátnej správy a (iii) že pokiaľ dlžná suma akejkoľvek mesačnej splátky nebude uhradená a s jej úhradou bude žalovaný v omeškaní so splácaním viac ako 3 mesiace, žalobca môže pristúpiť k zosplatneniu celého dlhu zo zmluvy. Žalobca poukázal na § 46 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii, v zmysle ktorého došlo dňom vyhlásenia konkurzu k splatnosti všetkých nesplatených pohľadávok a záväzkov veriteľa - úpadcu. Uznesenie o vyhlásení konkurzu bolo zverejnené v Obchodnom vestníku SR dňa 29. 09. 2022, a teda účinok zosplatnenia zo zákona nastal

dňa 30. 09. 2022. Keďže sa žalovaný dostal do omeškania so splácaním úveru, žalobca má nárok na zaplatenie (i) zmluvnej pokuty vo výške 10 % p.a. z dlžnej sumy nezaplatenej splátky úveru od prvého dňa omeškania (článok IX. Zmluvy) a (ii) zákonného úroku z omeškania vo výške 5 % p.a. z dlžnej sumy nezaplatenej splátky úveru od prvého dňa omeškania (článok II. Zmluvy). Žalobca si žalobou uplatnil nárok na zaplatenie (i) dlžnej istiny úveru vo výške 3 874,75 EUR, (ii) zmluvných úrokov vo výške 18,33 % ročne, t.j. celkovo vo výške 1 367,51 EUR, (iii) zmluvnej pokuty vo výške: 10 % p.a. zo súm omeškaných splátok úveru v súhrnnej výške (pokuty) 642,99 EUR, a (iv) zákonného úroku z omeškania vo výške 5 % p.a. zo súm omeškaných splátok úveru (v časti pripadajúcej na úverovú istinu) splatných v období od 25. 04. 2020 až 25. 07. 2022, ako ho žalobca špecifikoval pre každú jednotlivú splátku v žalobe v spojení s doplnujúcim podaním z 20. 04. 2023.

2. Na podporu svojich tvrdení žalobca k žalobe pripojil nasledovné listinné dôkazy: Platobná disciplína k Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. XXX XXX XXX (č.l. 7 - 8), Posledná výzva s doručenkou (č.l. 9 - 11), Sadzobník poplatkov pre fyzické osoby - spotrebiteľov (č.l. 12), Upomienka č. 1 s doručenkou (č.l. 13 - 15), Zmluva o spotrebiteľskom úvere (č.l. 16 - 20), oznámenia z obchodného vestníka č. K058318 a K056351 (č.l. 21 - 23). Dodatočne žalobca predložil oznámenie z obchodného vestníka č. K024068 (č.l. 47).

3. Žalobca doplnil niektoré žalobné tvrdenia podaním z 21. 06. 2023. Poukázal na to, že zmluvná pokuta bola dohodnutá v súlade s príslušnými právnymi predpismi. S odkazom na článok IX. ods. 2 Zmluvy možno zhodnotiť, že výška zmluvnej pokuty je uplatnená v súlade s Nariadením vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka (ďalej len „Nariadenie vlády“), resp. dojednanie o zmluvnej pokute doslovne kopíruje ustanovenia Nariadenia vlády. Občiansky zákonník nezakazuje dojednanie zmluvnej pokuty a dojednanie o zmluvnej pokute sa nenachádza ani vo výpočte neprijateľných podmienok, ktoré upravuje ust. § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka. Zmluvná pokuta bola dohodnutá v súlade s § 544 ods. 1 a 2 OZ. Aj NS SR judikoval prípustnosť dojednania zmluvnej pokuty vo formulárových a spotrebiteľských zmluvách, napr. v rozsudku sp. zn. 3Asan/5/2017. Vo vzťahu k zosplatneniu úveru žalobca uviedol, že nevyužil svoje právo zosplatniť úver pre omeškanie so splácaním; k zosplatneniu úveru došlo ex lege v dôsledku uverejnenia uznesenia o vyhlásení konkurzu v Obchodnom vestníku, a to s účinnosťou ku dňu 30. 09. 2022. Ďalej žalobca poukázal na to, že v zmysle nálezu ÚS SR sp. zn.: PL. ÚS 11/2016 nie je súd povinný prihliadať na premlčanie ex offo, resp. že prihliadanie orgánov na premlčanie je v rozpore s Ústavou SR. Preto žalobca zotrval na žalobe v celej pôvodne uplatnenej výške istiny.

4. Súd doručil žalovanému žalobu s prílohami a poučeniami dňa 25. 07. 2023 (č.l. 65). Žalovaný sa k žalobe nevyjadril.

5. Súd vec prejednal na pojednávaní dňa 26. 01. 2024, vykonal dokazovanie zo všetkých listinných dôkazov založených v spise a dospel k ďalej uvedeným skutkovým a právnym záverom.

6. Dňa 13. 07. 2017 bola medzi úpadcom ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom uzavretá Zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX (č.l. 16), na základe ktorej úpadca poskytol žalovanému bezúčelový spotrebiteľský úver vo výške 5 000,- EUR s úrokovou sadzou 18,33 % ročne, splatný v 60 mesačných splátkach vo výške 127,86 EUR, prvá splátka splatná 24. 08. 2017, posledná splátka splatná 24. 07. 2022, celková čiastka na zaplatenie 7 671,60 EUR, RPMN: 19,62 %, priemerná RPMN: 14,84 %. Podľa prehľadu platobnej disciplíny k zmluve o spotrebiteľskom úvere č. XXX XXX XXX (č.l. 7) žalovaný čerpal úver dňa 13. 07. 2017. Žalovaný úver nesplácal riadne a včas, pričom poslednú splátku žalobcovi uhradil vo februári 2019. Napriek niekoľkým upomienkam žalovaný dlh neuhradil. Keďže konečný termín splatnosti úveru bol 24. 07. 2022, otázka zosplatnenia úveru k 30. 09. 2022 v dôsledku vyhlásenia konkurzu na majetok veriteľa bola pre toto konanie bezpredmetná.

7. Aby mohla byť pohľadávka veriteľa voči spotrebiteľovi priznaná v súdnom konaní, súd musí mať preukázané splnenie všetkých zákonných podmienok pokiaľ ide o existenciu pohľadávky a jej uplatňovanie voči spotrebiteľovi. Kogentné právne normy upravujú právne dôsledky porušenia povinností na strane veriteľa pri uzavieraní zmluvy o spotrebiteľskom úvere a pri výkone práv z nej vyplývajúcich, na ktoré súd musí prihliadnuť, a teda musí i posúdiť, či je pohľadávka voči spotrebiteľovi uplatňovaná v súlade so zákonom.

8. Podľa § 54a Občianskeho zákonníka („OZ“) premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť; ustanovenie § 151j ods. 2 tým nie je dotknuté. Zmeniť obsah premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy, nahradiť ho novým právom alebo obnoviť jeho vymáhateľnosť možno len na základe právneho úkonu dlžníka, ktorý o premlčaní vedel.

9. Podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení platnom v čase uzavretia zmluvy („ZoSÚ“) veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

10. Podľa § 7 ods. 2 ZoSÚ spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.

11. Podľa § 7 ods. 16 ZoSÚ veriteľ je povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere obozretne a ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery a) spôsobom, ktorý nepoškodzuje spotrebiteľov, a b) s odbornou starostlivosťou; vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať.

12. Podľa § 7 ods. 17 písm. b) ZoSÚ vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi; ak je veriteľom veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky, posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver najmä s ohľadom na údaje získané z jedného alebo viacerých registrov, do ktorých poskytujú údaje veritelia, ktorých počet sa rovná aspoň dvojtretinovej väčšine veriteľov, ktorými sú veritelia podľa § 20 ods. 1 písm. a), ktorí sú zverejnení v zozname veriteľov podľa § 8a, banky, zahraničné banky a pobočky zahraničných bánk, v čase posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

13. Podľa § 7 ods. 20 písm. b) ZoSÚ na výpočet ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver sa použijú tieto položky: b) náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť.

14. Podľa § 7 ods. 27 ZoSÚ veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní pri posudzovaní položiek podľa odseku 20, ktoré sa použijú pri výpočte ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, použiť dostatočné, primerané a aktuálne informácie o príjmoch, nákladoch na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, peňažných záväzkoch spotrebiteľa a ďalšie informácie o finančnej a ekonomickej situácii spotrebiteľa. Informácie o príjme podľa prvej vety je potrebné overovať preukázateľným spôsobom prostredníctvom interných zdrojov alebo externých zdrojov, ktoré sú nezávislé od spotrebiteľa. Náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, je nevyhnutné posudzovať s ohľadom na životné minimum ustanovené osobitným predpisom a príjem spotrebiteľa.

15. Podľa § 11 ods. 2 ZoSÚ ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

16. Podľa čl. 8 ods. 1 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení Smernice Rady 87/102/EHS („Smernica“), členské štáty zabezpečia,

že veriteľ pred uzavretím zmluvy o úvere posúdi úverovú bonitu spotrebiteľa na základe dostatočných informácií získaných, ak je to vhodné, od spotrebiteľa a v prípade potreby na základe nahliadnutia do príslušnej databázy. V tejto súvislosti Súdny dvor v rozsudku z 27. 03. 2014, LCL Le Crédit Lyonnais proti Fesihovi Kalhanovi, C-565/12 uviedol, že je dôležité, aby veritelia neposkytovali úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity spotrebiteľa a aby členské štáty vykonávali potrebný dohľad na vyvarovanie sa takémuto správaniu a stanovili potrebné opatrenia na sankcionovanie veriteľov, ktorí sa takého správania dopustia. Cieľom uvedenej úpravy je zabezpečiť účinnú ochranu spotrebiteľov pred nezodpovedným uzatváraním zmlúv o úvere, ktoré prekračujú ich finančné možnosti a mohli by viesť k ich platobnej neschopnosti.

17. V rozsudku sp. zn. 23CoCsp/26/2020 z 30. 11. 2020 Krajský súd v Trnave uviedol, že ZoSÚ vyžaduje skúmanie bonity klienta s odbornou starostlivosťou, t.j. vyžaduje vyšší stupeň obozretnosti a odbornosti. Zákonnú podmienku uvedenú v § 7 ods. 1 ZoSÚ „s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver“ je potrebné vykladať tak, že nepostačuje zo strany spotrebiteľa poskytnúť veriteľovi informáciu len o výške svojich príjmov a výdavkov, ale od veriteľa sa vyžaduje, aby poskytnuté informácie analyzoval a vyhodnocoval. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúca. Nejde pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je napr. možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobu chorobu a pod. Cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. Z textu ZoSÚ vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom a samozrejme ním aj preukázaných, tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom a domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto veriteľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný a domáci rozpočet a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver. Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje.

18. Tvrdenia k skúmaniu bonity žalobca uviedol na pojednávaní dňa 26. 01. 2024 (viď. zápisnica). Uviedol, že veriteľ skúmal bonitu žalovaného. Žalovaný v žiadosti o úver z 12. 07. 2017 uviedol údaje k skúmaniu bonity vrátane rodinného stavu, vzdelania, vyživovaných osôb, typu bývania. Hlavný zdroj príjmu uviedol pracovný pomer s príjmom v priemernej výške 734,66 EUR mesačne. Výdavky žalovaného boli zohľadnené vo výške životného minima, t.j. 198,09 EUR. Veriteľ zisťoval informácie o žalovanom tiež z dostupných databáz, konkrétne z registra úverov a z registra insolventii. Z registra úverov žalovanému nevyplývali žiadne finančné záväzky. Po odčítaní životného minima od príjmu žalovaného žalovanému zostali voľné zdroje vo výške 536,57 EUR. Žalobca predložil na pojednávaní nasledovné dôkazy k skúmaniu bonity: žiadosť o poskytnutie spotrebiteľského úveru, potvrdenie zamestnávateľa o výške pracovného príjmu zamestnanca, výpis z registra úverov a registra insolventii a výpočet voľných zdrojov žalovaného.

19. V zmysle § 7 ods. 16 a ods. 17 ZoSÚ je žalobca povinný preukázať, že veriteľ pri poskytnutí spotrebiteľského úveru postupoval s odbornou starostlivosťou, najmä že zodpovedajúcim spôsobom skúmal schopnosť žalovaného splácať úver. Posudzovanie bonity je proces zhromaždenia a kvalifikovaného vyhodnotenia relevantných údajov o aktuálnej finančnej situácii konkrétneho klienta, ktorý je veriteľ povinný vykonať s odbornou starostlivosťou a obozretno a ktorého vykonanie s odbornou starostlivosťou je veriteľ povinný hodnoverne preukázať. Žalobca nepreukázal, že veriteľ s odbornou starostlivosťou skúmal schopnosť žalovaného splácať úver v zmysle § 7 ZoSÚ. Podľa vyjadrenia žalobcu veriteľ pri skúmaní bonity žalovaného zohľadnil mesačné náklady žalovaného vo výške 198,09 EUR,

čo predstavuje sumu životného minima. V žiadosti o poskytnutie spotrebiteľského úveru predloženej na pojednávaní sú uvedené nasledovné údaje o nákladoch žalovaného: (i) minimálne výdavky: 198,09 EUR, (ii) dopytované výdavky: 0,00 EUR. Z uvedeného mal súd za jednoznačne preukázané, že veriteľ vôbec nezisťoval skutočné náklady žalovaného na zabezpečenie jeho základných životných potrieb (viď. dopytované výdavky: 0 eur), ale len použil sumu životného minima. § 7 ods. 20 písm. b) ZoSÚ v spojení s § 7 ods. 27 ZoSÚ však jasne ustanovuje, že na posúdenie schopnosti žiadateľa o úver splácať spotrebiteľský úver je veriteľ povinný použiť dostatočné a aktuálne informácie nielen o príjmoch, ale aj o výdavkoch žiadateľa. § 7 ods. 27 posledná veta ZoSÚ síce ustanovuje, že náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, je nevyhnutné posudzovať s ohľadom na životné minimum ustanovené osobitným predpisom a na príjem spotrebiteľa, avšak toto podľa názoru tunajšieho súdu nemožno vykladať tak, že veriteľ vôbec nemusí od žiadateľa o úver zisťovať výšku jeho skutočných životných nákladov, ale postačí vo výpočtoch zohľadniť len výšku životného minima. Citované zákonné ustanovenie je potrebné interpretovať tak, že veriteľ nesmie bez ďalšieho vziať do úvahy len žiadateľom uvedené náklady, ak tieto žiadateľ uviedol v nižšej výške, než je stanovené životné minimum (keďže je vysoký predpoklad nesprávnosti takého údaju). Ak účelom posúdenia bonity je zistiť, či žiadateľ o úver bude skutočne schopný splácať poskytnutý úver, potom je vylúčené, aby veriteľ posudzoval bonitu bez akejkoľvek informácie od žiadateľa o úver o jeho reálnych nákladoch na základné životné potreby. Posudzovanie bonity bez elementárnych vstupných údajov o skutočných nákladoch žiadateľa o úver nemožno hodnotiť ako postup s odbornou starostlivosťou. Žalobca teda nepreukázal, že postupoval v súlade s § 7 ods. 1 ZoSÚ v spojení s § 7 ods. 16, 17, 20 a 27 ZoSÚ. Naopak, súd mal z predložených listinných dôkazov za preukázané, že žalobca postupoval v rozpore s uvedenými zákonnými ustanoveniami a neskúmal s odbornou starostlivosťou schopnosť žalovaného splácať úver, pričom v danom prípade išlo o hrubé porušenie povinnosti veriteľa posudzovať bonitu s odbornou starostlivosťou, a teda úver sa s poukazom na § 11 ods. 2 ZoSÚ druhú a poslednú vetu považuje za bezúročný a bez poplatkov.

20. Sankcia v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru samozrejme nespôsobuje zánik práva žalobcu na vrátenie dlžnej úverovej istiny. Z predloženého prehľadu platobnej disciplíny (č.l. 7) vyplýva, že žalovaný dosiaľ uhradil celkom 2 429,34 EUR. Z poskytnutej úverovej istiny 5 000,- EUR by teda zostávala na úhradu suma 2 570,66 EUR. Od tejto sumy je však ešte potrebné odčítať sumu 503,35 EUR, čo je istina splátok splatných za obdobie 24. 03. 2019 až 24. 09. 2019, ktoré súd vyhodnotil ako premlčané, a teda v zmysle § 54a OZ ich nemožno vymáhať, čo implikuje tiež nemožnosť ich priznania súdnym rozhodnutím. S ohľadom na vyššie uvedené závery vymožitelný nárok žalobcu predstavuje čiastku 2 067,31 EUR. V tejto časti preto súd žalobe vyhovel, ako je uvedené vo výroku I. tohto rozsudku, a vo zvyšnej časti na základe záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru pre hrubé porušenie povinností pri skúmaní bonity žalovaného, v spojení s premlčaním vyššie uvedených splátok, žalobu zamietol, ako je uvedené vo výroku II. tohto rozsudku.

21. Žalobca namietal, že súd nie je povinný ex offo skúmať premlčanie žalovaného nároku, pričom takýto postup súdov je v rozpore s Ústavou SR, argumentujúc poukazom na nález ÚS SR sp. zn.: PL. ÚS 11/2016. K tomu tunajší súd uvádza, že právna úprava § 54a OZ bola prijatá práve v reakcii na žalobcom uvádzaný nález ÚS SR, ktorý reagoval na predchádzajúcu právnu úpravu, ako to vyplýva aj z dôvodovej správy k predmetnej novele. Podľa dôvodovej správy základným cieľom predmetnej právnej úpravy je vytvorenie priestoru na to, aby dlhy plynúce zo spotrebiteľských zmlúv boli vymáhané len v rozumnom a primeranom čase a dlžník nebol nútený prostriedkami s prvkami štátneho donútenia zaplatiť dlh, vo vzťahu ku ktorému uplynulo značné časové obdobie, v dôsledku čoho by mohla byť oslabená jeho pozícia (napr. nebude už disponovať dôkazmi). Právo plynúce zo spotrebiteľskej zmluvy sa uplynutím premlčacej doby tak ex lege dostáva do polohy naturálneho záväzku, ktoré je možné splniť dobrovoľne povinným subjektom, avšak toto právo nemožno vymáhať proti vôli povinného subjektu (dlžníka). V tomto prípade sa vylučuje kondícia, t. j. v prípade dobrovoľného plnenia premlčaného dlhu dlžníkom sa prijaté plnenie nepovažuje za bezdôvodné obohatenie (§ 455 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Za vymáhanie premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy sa v tomto kontexte rozumie súdne konanie, exekučné konanie a rozhodcovské konanie. Nemožnosť vymáhania premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy zohľadňuje dynamickosť spotrebiteľského prostredia a vedomie tohto rizika bude oprávnené motivovať veriteľov vymáhať svoje pohľadávky čo najskôr. Rovnako podľa odbornej literatúry na základe § 54a OZ po márnom uplynutí premlčacej lehoty právo nemožno vymáhať, pričom na túto skutočnosť musí súd alebo iný konajúci orgán prihliadnuť aj bez námietky (por. Števček, Dulak, Bajánková, Fečík, Sedlačko, Tomašovič a kol. Občiansky zákonník I. § 1 - 450. 2. vydanie. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2019, s. 736).

Vzhľadom na vyššie uvedené je tunajší súd toho názoru, že premlčané pohľadávky nemožno priznať súdnym rozhodnutím, ktoré je následne podkladom pre vymáhanie pohľadávky v exekučnom konaní, pričom súd musí § 54a OZ aplikovať aj bez námietky zo strany žalovaného spotrebiteľa. Pokiaľ ide o dĺžku premlčacej doby, žaloba bola podaná dňa 28. 03. 2023. K trojročnej premlčacej dobe (28. 03. 2020) súd pripočítal 76 dní, počas ktorých premlčacia doba neplynula s poukazom na zákon č. 62/2020 Z.z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, v znení jeho novely zákonom č. 9/2021 Z. z. ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v súvislosti s druhou vlnou pandémie ochorenia COVID-19. Zároveň súd zohľadnil rozhodnutie KS TT sp. zn. 28CoCsp/5/2023 z 30. 08. 2023, v zmysle ktorého premlčacia doba začína plynúť prvý deň nasledujúci po uplynutí troch mesiacov od omeškania so splnením splátky. Keďže žalovaný naposledy uhradil splátku splatnú dňa 24. 02. 2019, za premlčané súd považoval splátky splatné za mesiace marec až september 2019, z ktorých na istinu pripadala čiastka celkom 503,35 EUR (č.l. 19).

22. O trovách súd rozhodol postupom podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 2 CSP. Pri rozhodovaní o trovách konania súd vychádzal z toho, že v prevažnom rozsahu bol v konaní úspešný žalovaný, keďže súd žalobcovi priznal istinu vo výške 2 067,31 EUR, pričom žalobca si v konaní uplatnil celkovo sumu 4 517,74 EUR (z čoho suma 642,99 EUR predstavuje uplatnenú zmluvnú pokutu, ktorá s poukazom na § 121 ods. 3 OZ nie je príslušenstvom pohľadávky, a teda túto sumu je potrebné zohľadniť vo výpočte úspechu v konaní). Žalovanému by teda patril nárok na čiastočnú náhradu trov konania. Žalovaný však bol v konaní pasívny, žiadne trovy konania si neuplatnil a žiadne trovy mu nevplyvávajú ani zo spisu, a preto súd rozhodol tak, že žiadnej zo strán nepriznal nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie. Odvolanie možno podať na Okresný súd Dunajská Streda do 15 dní od doručenia tohto rozsudku (§ 362 CSP). Ak podá ten, kto je na to oprávnený, včas odvolanie, nenadobúda rozhodnutie právoplatnosť, dokiaľ o odvolaní právoplatne nerozhodne odvolací súd, ak CSP neustanovuje inak (§ 367 CSP).

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP). Intervenient môže odvolanie podať za podmienok uvedených v § 360 CSP.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka konania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody podľa § 365 CSP) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len za podmienok uvedených v § 366 CSP. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

Ak žalovaný dobrovoľne nesplní povinnosť uloženú vykonateľným rozsudkom, môže sa žalobca domáhať jej splnenia v exekúcii.